

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи управління витратами;
- основи складові, принципи і функції управління витратами та їх взаємодію;
- склад і характеристику витрат і напрямки їх формування;
- різновиди та характеристику центрів відповідальності витрат;
- поняття, види та методику калькулювання витрат;
- сутність та структуру планування витрат та методику його розрахунку;
- практичне значення обліку та аналізу витрат на підприємстві;
- методологію розрахунку собівартості продукції (послуг);
- розрізняти напрямки контролю в управлінні витратами та їх специфіку;
- технологію прийняття господарських рішень в системі управління

витратами.

Вміти:

- розуміти та оцінювати складну систему принципів та методів управління витратами;
- розрізняти витрати за структурою та характером реагування;
- проводити планування, нормування і прогнозування витрат;
- аналізувати ключові проблеми регулювання витрат підприємства;
- обґрунтовувати необхідність обліку і калькулювання собівартості за напрямками витрат;
- проводити розрахунки собівартості продукції (послуг) для максимізації прибутку підприємства;
- виконувати облік та аналіз витрат за місцями їх виникнення та відхиленням від центрів витрат;
- розуміти методику управління різними видами витрат підприємства;
- розробляти методичні підходи до системного управління витратами на підприємствах авіаційної галузі;
- застосовувати заходи щодо ефективності проведення контролю за управлінням витратами;
- обґрунтовувати напрямки та методи організації прийняття господарських рішень в системі управлінні витратами;
- виконувати різноманітні завдання для аналізу та оптимізації управління витратами та ефективності виробництва;
- визначати витрати на забезпечення якості продукції (послуг);
- володіти методикою комплексного управління витратами у сучасних ринкових умовах в Україні.

бути ознайомленим: із законодавчою базою України з питань, що вивчаються дисципліною.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набере в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
073 «Менеджмент»	ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. СК 16. Здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер управління витратами для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій.	РН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Економіческая сутність, значення і завдання управління витратами
2. Закономірності та чинники формування витрат.
3. Система управління витратами.
4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності.
5. Собівартість продукції і калькулювання.
6. Контроль і стимулювання економії ресурсів.
7. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток», як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень.
8. Методи цільового формування структурного аналізу та зниження витрат.
9. Адаптація операційної системи до зміни її завантаження за критерієм витрат.
10. Мінімізація витрат на створення та зберігання запасів.

Перелік тем практичних занять

1. Класифікація витрат на виробництво. Поділ витрат стосовно прийняття управлінських рішень. Структура виробничих затрат підприємства і організації.
2. Особливості динаміки витрат у коротко- і довгостроковому періодах. Функції витрат. Вплив виробничого навчання і досвіду на рівень витрат.
3. Функції управління витратами. Основні методи управління підприємством.
4. Розроблення кошторисів центрів відповідальності. Методика складання кошторису підприємства.

5. Технологічний аспект вибору методики калькулювання собівартості продукції. Собівартість готової та реалізованої продукції.
6. Методи вивчення поведінки витрат. Визначення ступеня надійності функції витрат. Внутрішні резерви зниження витрат та стимулювання економії ресурсів.
7. Визначення маржинального прибутку в CVP-аналізі.
8. Аналіз рівноваги операційної діяльності.
9. Оптимізація виробничої діяльності за критерієм витрат.
10. Основні етапи досягнення цільового рівня собівартості.
11. Функціонально-вартісний аналіз: суть, об'єкти та етапи проведення. Кайдзен, кайдзен-кастинг – методи зниження витрат.
12. Кількісна адаптація і довгострокова мінімізація витрат під час її здійснення.
13. Визначення оптимального розміру замовлення: розрахунок витрат на зберігання запасів; розрахунок витрат на розміщення замовлення.
14. Вплив методів оцінювання запасів під час їх вибуття на витрати підприємства.

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університеті.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Списування під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

1. Грещак М.Г., Коцюба О.С. Управління витратами: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба – К.: КНЕУ, 2008, 264 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Лібра, 2004. – 703 с.
3. Гусарова Л.В. Управління витратами. Методи аналізу динаміки витрат та їх оцінки: конспект лекцій / Л.В. Гусарова. – К.: КНУБА, 2007. – 24с.
4. Давидович І.Е. Управління витратами: навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. / І.Е. Давидович. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.
5. Даниленко В.К., Кушніренко О.М. Марченко К.С. Управління витратами – К.:Каравела, 2012.

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталья БОЧАРОВА